

אויסגאבע פון חיזוק
און השקפה פאר
די אידישע שטוב,
אריינצוברענגען
שמחה און שלום
תשע"ב לפ"ק

גליון לחיזוק
וביסוס הבית
היהודי על אדני
השמחה והשלום
גליון ז'

בנין ביתי עיר

וואו געפינט זיך דער שליסל פון גליק ?

(המשך פון פריערדיגע וואך)

אסאך מאל קען זיין די סיבה פון יענעמיס נישט פאסיגע אויפירונג, א דירעקטע רעזולטאט פון די אייגענע שלעכטע מדות, וואס האט צוגעברענגט אז דער שותף זאל רעאגירן נישט ריכטיג, און טייל מאל אליין נישט וואסנדיג פארוואס, און ווען עס האט זיך אנגעהויבן, און וואס עס האט דאס צוגעברענגט.

שוין צענדליגער מאל וואס חיים האט געבעטן פון זיין פרוי אז זי זאל אים ערלעדיגן עפעס אויפ'ן טעלעפאן, די טעלעפאן קאמפאני האט געגעבן א גוטן אפפער פאר א ביליגן פלאן, און מען דארף זען וואס מען קען ארויסקוועטשן, די צייט לויפט אפ, און ליבא איילט זיך נישט צו מאכן דעם נישטיגן טעלעפאן קאל, טאג טעגליך האט זי א צווייטן תירוץ, דא האט זי פארגעסן, דא איז געווען פארנומען, דער סוף איז געווען, אז די צייט איז פאראיבער און מען האט פארפאסט א געלעגנהייט.

חיים איז געווארן שטארק ברוגז, ער זיצט און ברויזט, און זיינע געדאנקען הייבן אן אויפצוברענגען זיין פרויס אלטע עבירות, ער כאפט זיך אז באמת איז דאס נישט די ערשטע מאל וואס אזא זאך פאסירט, פאר צוויי חדשים צוריק האט ער איר געבעטן מאכן א טעלעפאן קאל צו א קאמפאני כדי מברר צו זיין געוויסע באשטאנדטיילן וואס קען זיין א כשרות פראבלעם, און זי האט אויך כסדר פארגעסן און זיך ארויסגעדרייט.

צוביסלעך האט חיים רעאליזירט אז פשוט און גראד, זיין פרוי דרייט זיך ארויס פון אלעס וואס ער בעט זי זאל ארלעדיגן, די אלע "איך האב פארגעסן" "איך בין יעצט פארנומען מיט די קינדער" "איך וועל זען שפעטער", "די ליינ איז געווען פארנומען", איז איין און די זעלבע מעשה, "איך האלט נישט דערביי", זי מאנעוירט זייער גוט אז עס זאל צוריק קומען צו אים וואס אימער ער בעט פון איר.

איידער חיים האט געמאכט א שנעלע החלטה אז זיין ווייב איז געווארן לעצטנס זייער שלעכט און מען דארף איר אביסל "מסדר" זיין, האבן אים זיינע גוטע מדות באוואויגן צו פרובירן איר דן זיין לכף זכות, און צו איבערטראכטן וואס עס קען דאך זיין די סיבה פארוואס זי דרייט זיך ארויס פון אלעס וואס ער בעט פון איר, אפגעזען צו דאס איז גרינג אדער שווער.

צום ערשט איז אים געקומען אין די געדאנקען אז אפשר "פארלאנגט" ער פון איר צו פיל, און ער לייגט אויף איר ארויף שווערע מיסיעס וואס איז נישט דורכפירבאר, אדער וואס פאסט נישט אריין אין איר אנגעפולטן סדר היום בלעה"ר. נאכן איבערטראכטן און איבערקוקן איז אים געווען קלאר אז נישט דאס איז די סיבה.

"און אפשר פארלאנג איך דאס מיט א דרוק, און אנשטאט צו בעטן און מוטיגן מיט שיינעם, טייל איך באפעלן אויף רעכטס און לינקס?".

זיכער נישט. זיין רעדן אז דירעקט רואיג, און ער וויל באמת נישט לייגן דרוק אויף איר, און דאס זעט זיך אן שטארק אויך אויף דעם אופן פון זיין רעדן. ניין, מען קען נישט זאגן אז "דאס" איז די סיבה.

"און אפשר לאמיר טראכטן עפעס א ווייטע פאנטאזיע, אז זי האט זיך אמאל באליידיגט פון די אנגעשטעלטע אויף דעם טעלעפאן, וואס האט גערעדט צו איר פרעך און נישט מיט כבוד, אז דאס האט איר ארויסגעברענגט א ווידער ווילן?".

דוכט זיך אז נישט. איינס, ווייל געווענליך זענען זיי געלערנט צו אנשטעלן א זיסע שטימע אויפן טעלעפאן. צוויי, אויב אזוי פארוואס וויל זי נישט רופן דעם עקסטערמעניטער, באשטעלן א נייע שאפע, אדער מאכן אן אפוינטמענט ביים דאקטער?. דריי, וועלכער נארמאלער מענטש ווערט באליידיגט פון אן אנגעשטעלטע ביי די טעלעפאן קאמפאני?.

"איין מינוט. אויב באליידיגן, אפשר האב איך איר באליידיגט?".

גליון זה נתנדב לע"ג הרה"ח ר' ארי' ב"ר אברהם ע"ה הוציא ע"י גכדו

צו מנדב זיין א גליון לעילוי נשמת וכדו' כדי לזכות את הרבים רופט: 347-554-1199 אדער שיקט א אימעיל צו Binyan@yeshivanet.com

צוויי יאר צוריק

חיים און ליבא האבן צו מזל זיך אריינגעצויגן אין א נייע דירה, מען האט געדארפט אנרופן די טעלעפאן קאמפאני אינסטאלירן א נייעם לייך, מסדר זיין א פלאן, און אלע צוגעהערן וואס קומען צו דעם, חיים וואלט לכתחלה געוואלט דער פלאן זאל זיין אויף א ביליגן וועג, \$29.95 א חודש, אבער וויבאלד זיי האבן זיך נישט קלאר דורכגעראדעט, האט ליבא ארלעדיגט א צווייטן פלאן מיט צען דאלער טייערער - כאטש מיט מער באקוועמליכקייטן.

ווען ליבא האט דערציילט פאר חיים די רעזולטאטן פון דעם פלאן, האט חיים אויסגעבראכן אין א כעס "פארוואס האסטו מיר נישט געפרעגט פארדעם?, ווער דארף דען די אלע באקוועמליכקייטן פון דעם נייעם פלאן, עס קאסט דאך געלט, און דו ווייסט דאך ווי שטארק איך מוטשע זיך פאר יעדן דאלער...."

יעדע מאל ווען דער טעלעפאן ביל איז אנגעקומען האט חיים געכאפט א בליק אין דעם ביל, און פון דארט א בליק אויף ליבא, וואס זי האט אויסגעטייטשט ווי א פארווארף, ביז ליבא האט זיך איינמאל צוזאמגעקליבן, און מיט רשות פון חיים געטוישט דעם פלאן אויף א ביליגערן.

"איך פארשטיי אז איך טויג נישט צו ערלעדיגן עפעס מיט די טעלעפאן קאמפאני, און גלייכצייטיג אלעס וואס מען דארף מאכן א החלטה וויפל געלט אויסצוגעבן א חודש".

א יאר צוריק

ליבא איז געווען אויפן טעלעפאן באשטעלן א נייעם וואש מאשין, זי האט אויסגעהערט וואס דער פארקויפער שטעלט פאר די חילוקים פון איין קאמפאני ביז די צווייטע, די מעלות און די חסרונות, זי האט געמאכט דעם אויסוואהל. נאך א חודש נוצן, האבן זיי איינגעזען אז דאס איז געווען א טעות, און די אנדערע קאמפאני וואלט לכאורה געווען בעסער פאר זיי.

"עס זעט מיר אויס אז דו ביזט דורכגעפאלן מיט דיין באשלוס" האט איר חיים געהאלטן אין איין דערמאנען ביי יעדן פאנטשער מיט דעם נייעם וואש מאשין.

"זעט אויס אז איך האב נישט קיין חוש צו קענען אונטערשיידן די מעלות און חסרונות פון צוויי קאמפאניס, בעסער אז קומענדיגע מאל זאל דאס חיים ארלעדיגן".

א האלב יאר צוריק

די צוויי און האלב יעריגע עטלע האט געכאפט א שטארקן קלאפ אויף די פיס, מען האט תיכף אנגערופן אין מעדיקל סענטער מאכן אן אפוינטמענט ביים קינדער דאקטער, די סעקרעטארין האט באשטעטיגט אז בעפאר פארנאכט איז נישט דא קיין ליידעג פלאץ

איר אריינצושטופן, ליבא האט באשטעלט א צייט צו גיין 6:30 צום דאקטער.

"איך פארשטיי נישט" האט איר חיים קריטיקירט "דו האסט זיך נישט געקענט דינגען מיט זיי אז דאס איז אן עמערדזשענסי? לאמיר נאר רעדן צו זיי וועסטו זען אז איך וועל תיכף באקומען אן אפוינטמענט".

"איך מיין אז איך טויג נישט צו גארנישט, וואס איך וועל נאר טון וועט חיים נישט זיין צופרידן, לאמיר אים לאזן אלעס ארלעדיגן און איך וועל זיך נישט דארפן פייניגן שטענדיג מיט שולד געפילן".

חיים'ס קאפ האט זיך אנגעהויבן שטארק צו דרייען, אז מען דערמאנט זיך דריי מעשיות, וויפל האט ער שוין פארגעסן? ער האט געכאפט אז ער האט געגרייזט, ווען איינער טוט עפעס פאר דיר, קריטיקירט מען נישט, און נאכדערצו ווען דו בעסט פון יענעם ער זאל דיר דאס ארלעדיגן, און א ווייב קריטיקירט מען קיינמאל נישט, עס איז דא נאך וועגן וויאזוי זיך אויסצודרוקן אז יענער זאל נישט ווערן באליידיגט, אפילו ווען מען איז באמת נישט צופרידן וויאזוי יענער ארלעדיגט זאכן.

נאך אן אפענעם שמועס האט זיך חיים שטארק אנטשולדיגט פאר איר, ער האט איינגעזען אז ווען די ווייב מאכט א טעות מיט א פאר דאלער, קען אים די קריטיק קאסטן הונדערטער מאל מער, און אויסער דעם האט דען דער שלום בית א פרייז? עס לוינט צו פארשווייגן די גרעסטע סומעס, כדי עס זאל בלייבן אן אנגענעמע אטמאספער.

חיים האט איר ערקלערט אז ער שטייט מיט איר און ער פארשטייט גוט איר ווידערווילן פון נישט ערלעדיגן עפעס אויפן טעלעפאן, און אז ער נעמט דאס אינגאנצן אויף זיין שולד. און גלייכצייטיג איר מודיע געווען אז ווילאנג זי פילט נישט גרייט, ערווארט ער נישט פון איר קיין איין זאך צו ערלעדיגן, ער וועט זיך פרובירן מיט זיין צובראכענעם ענגליש אליין מסדר צו זיין.

פון צווייטן זייט אבער האט ליבא געגרייזט מיט דעם וואס זי האט נישט אראפגעלאדנט דעם ווייטאג וואס זי האט געהאט, לויט חיים'ס איידעלע מדות וואלט ער זיכער אויסגעהערט, און דער פראבלעם וואלט נישט געבוירן געווארן, ער וואלט געכאפט אז זיין קריטיק איז נישט ריכטיג, און זי וואלט נישט ערוואבן א ווידערווילן צו ערלעדיגן טעלעפאן רופן, און הכל על מקומו יב בשלום.

פאר יעוץ און הדרכה
אין עניני שלום בית
רופט הרב יצחק לויפער
718-789-1456
שטרענג קאנפידענשל - גוטע פרייזן
בהמלצת הרבנים שליט"א

בחכמה יבנה בית

דעיזן בנושא שלימות הבית, בקשר לפרשת השבוע

האיש ואשתו שניהם צריכים זה לזה, כדי להכיר את בוראם

ואלה שמות בני ישראל

אי' בזה"ק (ג.) בפרשתן, ואלה שמות בני ישראל, רבי חייה פתח (משלי כ"ג) אל תלחם את לחם רע עין ואל תתאו לממעמתי, אל תלחם את לחם רע עין, בגין דנהמא או הנאה דההוא בר נש דהוי רע עין לאו איהו כדאי למיכל ולאיתהני מניה [אינו כדאי ליהנות מאדם שהוא רע עין], דאי כד נחתו ישראל למצרים לא ימעמון נהמא דמצראי לא אשתבקו בגלותא ולא יעיקון לון מצראי [שאם לא הי' ישראל מועמין מלחם המצרים לא הי' סובלים הגלות] ע"כ. ויש לומר רמו נוסף בשייכות הפסוק אל תלחם את לחם רע עין, לפרשת שמות.

בהקדם לבאר הא דמצינו שהאשה נקראת לחם, כמ"ש בפרשה זו קראן לו ויאכל לחם, ופירש"י שמא ישא אחת מכם כד"א כי אם הלחם אשר הוא אוכל ע"כ. ויש להתבונן מדוע נמשלה האשה לחם, ומצינו עוד שענין הוונג נדמה לאכילה, כמ"ש חז"ל (יומא ע"ה). ע"פ מש"כ (משלי ל"ב) אכלה ומחתה פיה, ועוד מצינו שנדמה לשתיה, כמ"ש (משלי ה' ט"ז) שתה מים מבורך. והדבר צ"ב.

השי"ת ברא ענין הרעבון והצמאון כדי שיכיר את בוראו ויעבוד את ה'

ונקדים מש"כ החת"ם (תורת משה פ' עקב) וז"ל נראה לי לפרש ברכת בורא נפשות רבות, דנהי דמובה גדולה עושה הקב"ה עם בריותיו להשקות צמא לרות צמאונן, היינו מפני שבראו חסר ונמצא למים, ואלו בראו בשלימות לא היה צמא ולא היה צריך למים, נמצא ברכה זו מה מיכה, אבל האמת זו היא עיקר טובת בריאת האדם, שלכך נברא בחסרון ויכיר בוראו ויעבוד ה' ויזכה לשני עולמות, נמצא חסרונו יותר מובה לו מכל טוב, והיינו דמברך ברוך הכורא נפשות רבות וחסרונו יותר על כל מה שברא להחיות בהם נפש כל חי, כי על ידי זה ברוך חי העולמים זוכה לשני עולמים ע"כ.

הנה מבואר מדבריו, דתכלית בריאת האדם באופן זה שיצמא וירעיב לאוכל, הוא דלולא זה לא היה מרגיש בחסרון והיה חושב עצמו לאדם השלם, ולא היה מכיר שנצרך להשי"ת, ועיקר הרעבון שהמביע השי"ת הוא לתכלית זאת.

וד"ז מבואר בגמרא להדיא בגמ' (מס' יומא ע"ו:) שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחי מפני מה לא ירד להם לישראל מן פעם אחת בשנה אמר להם אמשול לכם משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שיש לו בן אחד פסק לו מוונותיו פעם אחת בשנה ולא היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנה עמד ופסק מוונותיו בכל יום והיה מקביל פני אביו כל יום אף ישראל מי שיש לו ארבעה וחמשה בנים היה דואג ואומר שמא לא ירד מן למחר ונמצאו כולן מתים ברעב נמצאו כולן מכוונים את לבם לאביהן שבשמים ע"כ.

והרי לן שמחסדי הכורא ית' על האדם הוא שיהא מרגיש בכל עת חסרונו, וכזה ישא לבו כלפי מעלה להתבונן בחסדי ה' אשר גבר עליו, וידע פחיתותו

אשר מה נחשב הוא כאין וכאפס, ואז יכיר היטב חיובו לבוראו,

וידוע הסיפור מהרה"ק ר' זושא זי"ע שהיה פעם רעב מאד ולא היה לו מה לאכול, ואמר "רבש"ע זושא דאנקט דיר פאר דעם אפעמיט". ולפי האמור אולי הי' כוונתו ג"כ בזה למצוא שורש החסדים בזה שנתוסף לו הכרה ביתר שאת על חסרונו, ובגדלות הכורא ית"ש, וכמ"ש החת"ם שחסרונו יותר מובה לו מכל טוב.

ולעומת זה מצינו בהנחש שנתקלל ועפר תאכל כל ימי חיך, וידוע מה שהקשה הרבי ר' בונם מפרשיסחא זי"ע, דאיוה קללה הוא זו שיאכל רק עפר, והלא אם הוא מרגיש מעם בהעפר ונעים לחיובו, אדרבה ברכה הוא לו שאינו צריך להתיעב אחר פרנסתו, ותי' שאין לך קללה גדולה מזו שלא יצטרך לבקש ולתלות עיניו למעלה לפרנסתו, דכיון שמונותו מצוי אצלו תדיר הוא מובטח בפרנסתו, וזהו הקללה הגדולה ביותר שאין לו קשר להשי"ת ע"כ.

האדם נברא חסר כדי שיתפלל בכל עת

והנה זה תכלית האדם בריאת האדם שיסתכל האדם תדיר כלפי מעלה וישא עיניו למרום, ונראה עוד דממעם זה נברא האדם חסר, כדי שיתפלל האדם להשי"ת, וכמ"ש בספה"ק דענין התפלה הוא השלמת החסרון, וכמ"ש חז"ל (יבמות ס"ד.) א"ר יצחק מפני מה היו אבותינו עקורים מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים. ובחולין (ס:) אמרו חז"ל עה"פ וכל שיח השדה מרם יצמח. מלמד שיצאו דשאים ועמדו על פתח קרקע עד שבא אדם הראשון ובקש עליהם רחמים וירדו גשמים וצמחו ללמדך שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים, רב נחמן בר פפא הוויא ליה ההיא גינתא שדי ביה ביורני ולא צמח בעא רחמי אתא מישראל וצמח אמר היינו דרב אסי ע"כ.

ודבר נפלא כ' הרמב"ן (בפרשה זו, ד' י) וז"ל והנה משה מרוב חפצו שלא ילך לא התפלל לפניו יתברך שיסיר כבודת פיו. אבל מען אחרי שלא הסירות כבודת פי מעת שדברת לי ללכת, אל תצוני שאלך, כי לא יתכן לאדון הכל לשלוח שליח ערל שפתים למלך עמים, והקב"ה כיון שלא התפלל בכך לא רצה לרפאותו ע"כ. והרי מזה שהשי"ת מעניק לאדם מכל טוב, אבל בתנאי שירגיש מתחלה החסרון ויתלה עיניו למעלה, ואם היה משה מתפלל לפני השי"ת הי' נתרפא.

וכ' הכלי יקר (בראשית י"ב ג) וז"ל (משלי מז א) לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון. רצה לתקן בזה קושיא זו והוא אם באמת הקב"ה ימלא שאלתו אחר שנערך הדבר בלבו של אדם א"כ למה זה צוה ה' על התפלה בפה. על זה אומר ומה' מענה לשון כי זה מתת ה' הוא שנתן מענה לשון לאדם, כמרו"ל (יבמות סד) שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים, לפי שנמשלים אצל השי"ת כילד שעשועים אצל אביו אם הוא מבקש דבר מאביו אע"פ שאביו יודע מה שהבן צריך מ"מ רוצה האב שיוציא הבן מפיו מבוקשו לפי שהאב משתעשע בדבור שפתיו של הבן. כך אומר הקב"ה לישראל השמיעני את קולך כי קולך ערב לגשת לי. ואין השי"ת רוצה להתנהג עמנו כדרך השרים שאין מניחין לדבר בפניהם הרבה ומיד כאשר יבינו כוונת השואל

אומרים לו קצר דברוך או כלה מדברותיך וצא, אבל הקב"ה בחסדו אינו כן כמ"ש (תהלים כ"א ג') תאות לבו נתת לו ואעפ"כ וארשת שפתיו כל מנעת מלה. לפי שאנו בעיניו ית' כשעשועו ילד ובן יקר. ז"ש אע"פ שטרם יקראו ואני אענה מ"מ כל עוד שהם מדברים ואני אשמע כי לא מנעתי מהם ארשת שפתותיהם ע"כ.

וע"פ הקדמות אלו נראה לפרש הפסוק (דברים ח' ג') ויענך ויערכך ויאכילך את המן וגו' למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם. דהנה כפי האמור כאן עיקר המכוון במה שברא הקב"ה את האדם שיהי' בו רעבון וחסרון, הוא כדי שיכיר את בוראו, ויתפלל ע"ז, וז"ש הכ' ויענך ויעריבך ויאכילך וגו' וכי תימא למה עשה ה' כן להאכיל לבני ישראל רק ע"י עינו ורעבון, ע"ז קמתרין, למען הודיעך כי לא סגי בזה לחוד שיש לחם לאכול, ולא בזה לבד יזכה האדם לחיים נצחיים, אלא על כל מוצא פי, ר"ל ע"י מוצא פי האדם שיכיר בחסרונו ויבקש ע"ז, ה' יחיה האדם, ע"ז השי"ת מחי' את האדם להיות נוחל שני עולמות כמ"ש החת"ם.

האיש והאשה נבראו חסרים כדי שיתלו עיניהם למרום

דהנה כמו שברא הקב"ה את האדם חסר במידי דמיון, כמו כן ברא אותו חסר באישיותו, וכמו שכ' בתורה לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, ואי' בנמ' (יבמות ס"ב:) אמר רבי תנחום א"ר חנילאי כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא שמחה בלא ברכה בלא מובה. ובמדרש (כ"ד פרשה י"ז) תני רבי יעקב כל שאין לו אשה שרוי בלא מובה בלא עזר בלא שמחה בלא ברכה בלא כפרה ע"כ. ואמרו חז"ל עוד (יבמות ס"ג.) אשכחיה רבי יוסי לאלהיו א"ל כתיב אעשה לו עזר במה אשה עוזרתו לאדם א"ל אדם מביא חיטין חיטין כוסם פשתן פשתן לובש לא נמצאת מאירה עיניו ומעמידתו על רגליו ע"כ.

וכמו כן להיפך, נתקללה האשה ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך, והאשה צריכה בכל רגע ורגע מחייה לסמכות אישה, ונמצא ששניהם צריכים זה לזה, וכן אמרו בירושלמי אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהם בלא שכניה.

ולדרכנו יתבאר, דתכלית בריאת העולם באופן זה של חסרון וההעדר היה כדי שיכיר האדם את בוראו כמ"ש החת"ם, ויתפלל האדם על צרכיו וחסרונו כנ"ל, ומעתה זאת אומרת כן כלפי וזוגו של אדם, שבאה לו לאדם מתחלה באופן שבעת בריאתו לא ידע ויכיר איה איפוא היא נמצאת ואיזו היא האשה המיוחדת לו, ואחר שיכיר חסרונו, נצרך לו מירחא יתירה למצוא את בת זוגו, ודרכו של איש לחזור אחר אשה, ולעומת זה יותר ממה שהאיש רוצה לישא האשה רוצית להנשא (כתובות פ"ו. ועוד), והוא מבואר ששניהם מחפשים ומבקשים למלאות חסרונם, ואי אפשר לזה בלא זה.

והלימוד מזה הוא, דכמו בעת שנחסר לחמו, או שאין בו כדי שביעה, יודע האדם לתלות עיניו למרום ולהתפלל ע"ז ואדרבה זהו תיקונו והשלמתו להיות נוחל שני עולמות, כמו כן באם נחסר לו זוגו, ואף אחר שמצא, אם אינו מוצא בה קורת רוח, והחסרון עדיין ניכר בשלימות ביתו, ידע איניש בנפשו' כי תכלית החסרון דוגמת הרעבון במידי דאכילה, להכיר בהשי"ת ולתלות עיניו למרום, עד שישקוף ה' ויביט בעמלו, וישפיע לו מלא חפניו ברכה שמחה ושלוש, וכמ"ש חז"ל (כ"ד נ"ד א') עה"פ (משל מ"ז ז') ברצות ה'

דרכי איש גם אויביו ישלים אתו, זו אשתו.

ועפ"ז יש ליישב המדרש פליאה, ויענך ויערכך מכאן שמדליקין גרות בשבת והוא תמוה, ולדרכנו הרמז מבואר, דהנה כ' במהרי"ל (הל' שבת) מעם שמדליקין ב' גרות בשבת, נגד האיש והאשה, דבאיש יש רמ"ח אברים, ובאשה רנ"ב וביחד הם כמספר ת"ק, כמו ב"פ ג"ר ע"כ.

ולפי האמור כבר ביארנו שענין החסרון באכילה הוא דוגמת החסרון שנבראו איש ואשה ששניהם יצטרכו זה לזה, להכיר חסדי הבורא, וז"ש ויענך ויעריבך, מפני שזה הי' רצון השי"ת בדוקא שיגיע לאדם מבוקשו אחר החסרון והעיניו, והיינו נמי מעמא של גרות שבת המורה על חיבור איש ואשה, שזווגם הוא ג"כ ע"ד מילוי החסרון של א' לשני והבן.

*

המכיר חסדי השי"ת נקרא טוב עין

דהנה מי שמכיר חסדי הבורא שברא אותו באופן זה, להכיר טובת השי"ת עליו להיות חסר מתחלה, ולתלות עיניו למרום, נקרא טוב עין, שנושא עיניו תדיר למרום ומסתכל בעין טובה כלפי מעלה ומחשב תמיד לראות פלאות הבורא וגדלו בכל זמן. ולהיפך מי שאינו נושא עיניו למרום ומדמה בנפשו שאינו זקוק בכל עת להשגחת הבורא עליו, נקרא רע עין, שצד עיניו בחסדי הבורא להכיר לו טובה ולהודות לו על רוב חסדו, וכאמור לעיל, הכרת חסדי הבורא ולעבדו נובע ממה שנברא האדם חסר, והמכיר בזה הוא הנקרא טוב עין.

דהנה כ' בתולדות יעקב יוסף בפרשתו (עה"פ איש וביתו באו) וז"ל עוד י"ל כי בא הכתוב לתרין הקושיא שנוכר במבחר הפנינים ששאל החכם איזה עדיף עשירות או חכמה והשיבו כי חכמה עדיפה כי בשמאלו עושר וכבוד, והקשו אם כן למה מחזיר החכם אחר העשירות ולא העושר אחר החכמה, והשיב כי העושר איש המוני אינו משיג מעלת החכמה לחזור אחריו כי הדעת והחכמה הוא בראש ולא בעקב, וזה שאמר ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, וקשה למה ומשני את יעקב שהוא עקב שאין בו דעת, וקשה ישב עולם לפני אלקים שיהיה הכל בשוה (תנחומא משפטים ט') ומשני איש וביתו באו המשפיע נקרא איש והמקבל השפיע נקרא ביתו, ובאו לזה העולם שיהיה שופע ומקבל השפיע ע"כ צריך כנ"ל עכ"ל.

והמורם מזה שכאן בפסוק זה מרומז הענין שברא הקב"ה את עולמו באופן זה שיהי' משפיע ומקבל, והעיקר הוא בין איש לאשתו, שזהו משמעות הפשוט של איש וביתו, והוא לצורך העולם, ע"כ צריך האדם לתלות עיניו למרום ולהסכל כלפי מעלה בכל החסרונות שלו, כדי להכיר חסדי הבורא.

ולהכי הסמיך הוזה"ק לכאן הפסוק אל תלחם את לחם רע עין, כי המצרים היו בבחי' רע עין, שלא תלו עיניהם למרום, ולא הרגישו בחסדי הבורא, ומשום ששהו בני ישראל במצרים נשתקעו ג"כ בבחינה זו, וע"כ המיל הקב"ה עליהם עול הגלות כדי שיצטעקו בני ישראל אל ה', ויכירו וידעו ה' הממציאם והמכין להם מרפם וכל צרכם, ואז אחר שתלו עיניהם למרום, ותעל שועתם אל האלקים.

בעריכת הרב יצחק לויפער
פאר שאלות און הערות אדער צו באקומען דעם גליון
binyan@yeshivanet.com